

Analysavdelningen
Stefan Granbom

Sommarjobbare och pension

Det kan vara bra att veta för de som sommarjobbar och därmed kommer att deklarerat en låg årsinkomst att inkomstens storlek har betydelse för den framtida pensionen. Det finns bland annat en nedre inkomstgräns som man måste komma över för att tjäna in till allmän pension, det vill säga få intjänade pensionsrätter.

Det är den årliga deklarerade inkomsten som ligger till grund för beräkningen av hur mycket som tjänas in till allmänna pensionssystemet. Om årsinkomsten överstiger gränsen för deklarationsskyldighet tjänar individen in till den allmänna pensionen. Gränsen eller tröskelvärdet går vid 42,3 procent av prisbasbeloppet. För år 2022 innebär det att man får pensionsrätt om årsinkomsten är 20 431 kronor eller högre. Om inkomsten passerar denna gräns så är inkomsten pensionsgrundande från första kronan, det vill säga hela din årsinkomst ligger till grund för beräkning av pensionsrätten. Om inkomsten är lägre så får man ingen pensionsrätt alls.

Inkomsttagaren betalar allmän pensionsavgift till den allmänna pensionen på 7 procent av sin lön. Inbetalningen sker tillsammans med preliminärskatten. Därutöver betalar arbetsgivarna för sina anställda en pensionsavgift på 10,21 procent av varje anställds lön till pensionssystemet. Totalt är det således 17,21 procent i avgift.

En sommarjobbare som har en årsinkomst om 20 431 kronor får en pensionsrätt på 17,21 procent av 20 431, det vill säga 3 516 kronor. Under denna gräns om 20 431 kronor ges ingen pensionsrätt. Över tid förräntas pensionsrätten och dessutom får personen arvvinster på beloppet fram till den tidpunkten då pensionen tas ut. Om pensionen tas ut vid 67 års ålder förväntas pensionsrätten på 3 516 kronor att ge cirka 528 kronor per år livet ut i allmän inkomstgrundad pension, räknat i dagens penningvärde. Om pensionen istället tas ut vid 68 års ålder förväntas pensionsrätten istället ge cirka 564 kronor per år livet ut, räknat i dagens penningvärde. Varje tusenlapp extra i lön förväntas ge cirka 26 kronor extra per år livet ut i allmän inkomstgrundad pension om uttagsåldern är 67 år.

På arbetsinkomster upp till 195 000 kronor per år är pensionsavsättningen faktiskt större än beloppet som individen betalar i inkomstskatt. Inkomstskatten är då under 17,21 procent av lönen vilket beror på grundavdraget, jobbskatteavdraget och att arbetsgivaren betalar 10,21 procent av den totala pensionsavgiften på 17,21 procent.

2022-05-12

Lön under ett år ger i allmän pension (dagens penningvärde)

Årsinkomst, vid 16 år	Pensionsrätt	Inkomstskatt på arbetsinkomst (32,27%)	Högre pension per år vid uttagsålder 67 jämfört med ingen lön	Högre pension per år vid uttagsålder 68 jämfört med ingen lön
20 430	0	0	0	0
20 431	3 516	0	528	564
25 000	4 302	1 795	636	684
50 000	8 605	3 791	1 296	1 368
100 000	17 210	11 552	2 580	2 736

Vid beräkningen av hur pensionsrätten kommer att utvecklas i våra exempel ovan har vi behövt göra vissa antaganden. Vi antar att den genomsnittliga inkomstillväxten i samhället är 1,8 procent utöver inflationen (vid beräkning av inkomstpension) och att fondavkastningen är 3,5 procent utöver inflationen (vid beräkningen av premiepensionen). Dessa antaganden påverkar förräntningen av pensionsrätten. Individens som ingår i exemplet antas vara född 2006 och tjänande in inkomsten vid 16 års ålder. Antagen ålder för individen har marginell betydelse för resultatet.

Om sommarjobbaren har årsinkomsten 20 431 kronor i tre år i rad (16 till 18 års ålder) blir pensionen cirka tre gånger högre, 1 584 kronor per år i allmän inkomstgrundad pension, om pensionen tas ut vid 67 års ålder. Om individen istället tar ut pensionen vid 68 års ålder så ger dessa intjänande pensionsrätter 1 692 kronor per år. En tusenlapp extra i lön under tre år ger cirka 78 kronor per år i allmän inkomstgrundad pension.

Nedanstående tabell visar statistik för de som nådde över tröskelvärdet i lön och som fick pensionsrätt år 2020. Vi har här valt ut de under 20 år för att begränsa oss till den grupp av individer som brukar arbeta kortvarigt. Vissa av dessa kan dock arbeta under en längre period och vissa av de 20 år och äldre kan också arbeta kortvarigt. Under 2020 var det färre personer under 20 år som fick pensionsgrundande inkomst jämfört med 2019, vilket huvudsakligen beror på pandemin.

Antal och medelbelopp för pensionsgrundande inkomst år 2020 som fick pensionsrätt år 2021 och som var under 20 år (gällande år 2020)

	Totalt	Kvinnor	Män
Antal	124 492	65 898	58 594
Medelbelopp årsinkomst	69 174	66 112	72 617

Antalet personer i åldern 15–19 år som arbetade minst en timme per vecka enligt SCB:s AKU-statistik var 167 800 i juli 2020 och 224 600 i juli 2021. I den åldersgruppen är det flest individer som arbetar i juli. Totalt var det 285 000 personer under 20 år som hade någon lön under hela år 2020 enligt statistik från SCB. Alla dessa individer når dock inte över tröskelvärdet om cirka 20 000 kronor i lön per år för att få pensionsrätt.